

Filipínské duchovní léčitelství s poznámkami právníka*

1. Úvodem

Hermetická, skrytá, lékařství mívalí stejný rys. Nejsou omezena na hrubou materii zdejší části světa. Platí to i o filipínském duchovním léčitelství, které se stalo světoznámé a které sleduje duchovní hodnoty. Společensky patří do kulturní a náboženské rozmanitosti. Spojeno je se svobodou volby péče o vlastní zdraví ducha, duše a těla. A proto i s vědomím odpovědnosti každého člověka za sebe sama.

Filipínské duchovní léčitelství má prastarý původ. Patří mezi vitalistické a zároveň esoterické přístupy k rozpoznávání a léčení neduhů. V Česku má téměř třicetiletou tradici poskytování služeb, které pocházejí z filipínských ostrovů. Příslušná společenství, skupiny a v některých případech též jednotlivci považují toto léčitelství za součást svého nemateriálního kulturního dědictví, které se projevuje zejména ústní tradicí a vyjádřením, zvyklostmi a možnými obřady, schopnostmi, zkušenostmi a dovednostmi, jež se týkají přírody a vesmíru a které jsou spojeny s tradičním, lidovým, léčitelstvím a zejména se spiritualitou. Filipínské duchovní léčitelství obsahuje tradiční vědění domorodých a místních společenství, které ztělesňuje tradiční životní styl v péči o zdraví v daném obrazu světa. Tradiční vědění se týká zavedených duchovně prostřednických léčitelských postupů, které navazují na zvláštní osobní schopnosti duchovního léčitele, jeho dovednosti a zkušenosti.

Příznačné pro toto léčitelství právě duchovní prostřednictví pomocí osoby léčitele. Jeho zvláštní osobní schopnosti umožňují, aby se stal svého druhu pozemským „vodičem“ léčivě využitelného proudu.

V Česku se filipínské duchovní léčitelství provádí od 90. let. Vystřídala se tu řada duchovních léčitelů a pořadatelů. Někdy se jednalo o ukázky zákroků ve spojení s přednáškovými akcemi, jindy o běžné obchodní služby. Co se Evropy týče, ve Spojeném království od roku 2008 působí samoregulační profesní *Jednota psychických chirurgů UK (Unity*

---

* Vyšlo časopisecky v *Psychoenergetice*, 2022, č. 1, s. 12 – 20. Tato i vydaná verze mají pracovní, diskuzní a popularizační povahu bez odkazů, jež jsou dostupny na vyžádání u autora.

of UK Psychic Surgeons). Tamější pojišťovna Towergate nabízí pro tyto případy pojištění profesní odpovědnosti.

Filipínské duchovní léčitelství by mohlo aspirovat na zápis do *Reprezentativního seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva* podle *Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví*, (sděl. č. 39/2009 Sb. m. s.).

Žel, stejně jako ve všech lidských oborech, i u filipínského duchovního léčitelství se můžeme setkat s nepravostmi „bez svědomí“. Například s nepoctivým těžením z nemocí oslabených lidí. Dále s bezohlednými „pastmi na turisty“, pochybnými taxikářskými tipy, napodobeninami, klamavými označeními služeb nebo zneužitím pověsti pravých služeb anebo s chamtivostí a jinými špatnými lidskými vlastnostmi. Veškeré právní a etické záruky by byly k ničemu, jestliže by sama služba nebyla čistá.

Zdaleka ale nejde „jen“ o právní čistotu. Ne vše, co je ve světě označováno za „filipínské duchovní léčitelství“, jím skutečně je.

2. Obecné výchozí předpoklady

Vzhledem k povaze věci nelze na filipínské duchovní léčitelství nahlížet intelektuálním racionalismem až pozemským „rozumářstvím“ poutajícím věčného ducha, pozitivismem anebo úzkým ideologickým pohledem vědeckého materialismu. Odvíjí se ve zcela jiném obrazu světa a jinými, jemu vlastními, postupy. Ačkoli tyto postupy a jejich zdroje jsou metafyzické, vnější projevy bývají fyzické. Podstatný je při nich projev lásky k bližnímu. Nauka o příčinách nemocí je jiná, než v západní biomedicině. Psychologie zdraví a nemoci je podle filipínského duchovního léčitelství prvotně a hlavně založena na spirituální stránce života. Účelná může být součinnost jednotlivých léčebných přístupů k duchu, duši a tělu.

Výchozí předpoklad spočívá v tom, že „vše je záření“. Odstupňované, mnohostranné a prostupné, mající různé výchvěvy a kmity (vibrace), toky a barvy. To platí i pro samu nehmotnou podstatu člověka coby vyvinutého lidského ducha, který svým živoucím jádrem osobně září a který se vyvinul k vědomí sebe sama. Připodobnit to můžeme zdroji světelného záření v promítacím přístroji, které prosvětluje filmový pás nebo diapozitiv. Jestliže platí, že „vše je záření“, je nutno předpokládat nejen možné proměny záření, jako je ochlazování, ale

zejména jeho zdroj. Správně řečeno Zdroj s velkým počátečním písmenem, protože nejde o žádný zdroj fyzikální či jinak materiální.

V české literatuře se popisu osobního záření a léčivého magnetismu nejpodrobněji věnoval brněnský léčitel *Jan Nedomanský* ve své *Trilogii lidského zdraví*. Vyšla posmrtně v Brně roku 2018.

Filipínské duchovní léčitelství má díky spiritualitě blízko k pastorální medicíně jako aplikovanému bohosloví či k duchovní péči, která je známa českému zákonu o zdravotních službách (vedle těchto služeb). Duchovní léčitel ale působí jinak, nežli nemocniční kaplan.

Filipínské duchovní léčitelství se vyznačuje medijně duchovní léčbou prostřednictvím duchovního léčitele a léčitelským používáním léčivého, životního, magnetismu. Obě tyto složky jsou účelně spjaty s mentální, sebe očištnou, samoléčbou zákazníka, který má dále pracovat sám na sobě. Například pomocí uvědomování, posilování dobré vůle, zbavování se zlovyků, sklonů apod. Účelné se proto podle okolností případu jeví další služby jiných pomáhajících povolání včetně poradenství při rozvoji osobnosti po způsobu rozvíjení volní vyspělosti.

Zákaznická veřejnost by se ale měla ve vlastním zájmu vyvarovat svých vlastních představ, bezdůvodných očekávání zázraku anebo čar či kouzel (magie) nebo jiných nepřirozeností či nepřiměřeností. Nic z toho neodpovídá duchovnímu pojetí člověka a jeho bytí v obrazu světa, v němž je služba dobrodějně poskytována. Ani neodpovídá povaze světa a jeho přirozeným zákonitostem, někdy zvaným „kosmické zákony“ apod. Přehnaná očekávání nemusí být ve shodě ani s individuálním zdravotním stavem; např. u člověka v posledním tažení, které je objektivní skutečností.

Svým způsobem se ale jedná o „zá-zrak“. Některé děje se totiž odehrávají „za zrakem“. Tedy mimo objektivní vyjádření, které je smyslově vnímatelné „pozemským“ tělem s jeho „hrubými“ smysly. Přístupny jsou tyto děje jen jasnosmyslově. Proto nelze tyto jevy zpravidla vysvětlit pomocí rozumové doktríny tzv. silné přírodovědecké objektivity, pojaté scientisticky a ideově založené na zjednodušeném materialistickém světonázoru, vědeckém naturalismu a fyzikalismu.

I ve zdravotních službách se ostatně setkáváme s medicínsky nevysvětlitelnými příznaky. A nemusí se zrovna jednat o spontánní spálení živého těla či o stigmata na těle, která bývají ojedinělá.

3. Smyslům skryté nitro a vnímání duchovních hodnot

Vše, co je smyslově skrytým obsahem lidského nitra (a podobně jakýchkoli smyslově skrytých dějů), dokazujeme podle okolností právního případu. Rozumí se tím přímé nebo nepřímé důkazy seznatelných vnějších projevů. Důkazy, jimiž může být cokoli, musí být právně posuzovány podle zásady volného hodnocení důkazů. Někdy ale důkazně uvízneme jen u právně slabých náznaků.

Naznačený právní postup se týká dokazování i vnitřních stavů člověka nebo vlastností, jako je vědomí a svědomí, cit, štěstí, citový vývoj dítěte, obyčejné lidské cítění, morální charakter, důvěryhodnost, dobrá víra, prominutí špatného činu, pociťování cizí újmy jako vlastní, pociťování osobního neštěstí, nevděk, touha ničit nebo ublížit či jiná pohnutka, záměr, ale i bezohlednost, škodolibost, krutost, zlá víra a jiné zavinění, duševní útrapy aj. Stejně tak právně nahlížíme na dokazování niterných lidských uschopnění včetně schopnosti umělecké tvořivosti, prostřednické léčivosti nebo jasnosmyslovosti.

4. Duchovní hodnota svědomí

Právo spočítá se vším, co jsme jen příkladmo zmínili. A to jak po stránce právně teoretické (vědecké) a zákonodárné, tak i z hlediska zobecněných odborně praktických zkušeností.

Příkladem, který nám může některé otázky racionálně přiblížit, slouží výhrada svědomí v soukromých poměrech.

Svoboda svědomí patří mezi právně chráněné hodnoty. Lidské svědomí je přitom hodnotou životně důležitého významu. Výhradou svědomí rozumíme svobodné volní, navenek projevené, odvolání se na obsah vlastního svědomí, který nám v životně podstatné záležitosti brání splnit právní povinnost, jež by se svědomí přičila. Aniž bychom však, a to je právě podstatné, za takové nesplnění právní povinnosti směli být právně postiženi či znevýhodněni.

Výhrada svědomí patří mezi okolnosti vylučující protiprávnost nesplnění právní povinnosti. Patří proto do deliktně právního pojmosloví.

Říká se, že „do hlavy není vidět“. I když svědomí souvisí s duchem jakožto „duchovní vědomí“, nikoli s „hlavou“ (mozkem), můžeme na obsah svědomí beztak právně usuzovat jen dle vnějších projevů. A to tak, abychom mohli racionálně rozlišovat a z právně chráněné výhrady svědomí vyloučit výmluvu, neochotu či pouze jiný názor na obsah a účel plnění právní povinnosti.

Stav svědomí je duchovní hodnotou. Proto lze skrze svědomí, díky jeho „jemnému“ napojení, ovlivnit niternou, čistou, duchovně-citově poznávací způsobilost každého člověka. Ta se může týkat i „jemných“ dějů metafyzických. Získané poznatky mohou přinášet potřebný vnitřní, a potažmo i vnější, klid, mír a bezpečí. Srovnat to můžeme se způsobilostí vnímat jakékoli duchovní hodnoty nebo krásy přírody či krásy umění. Dochází tu k hlubokému vnitřnímu procítění. Nikoli jen k „hrubě“ smyslovému vnímání zrakem či sluchem apod.

5. Duchovní děje

Filozofický základ filipínského duchovního léčitelství vychází z lidského bytí, které není vázáno na pozemskou (biologickou) smrt těla. Vyznačuje se pojetím člověka jako „jemně“ zářícího, sebe sama vědomého, vyvinutého nehmotného ducha s dočasným fyzicky tělesným obalem. Porucha osobního vyzařování bývá výsledkem například hněvu či nenávisti. Proto lze tomu, kdo chce, nabídnout snahu o vyrovnání do normálního, příznivého, proudění. A to ve spojení s citovým chtěním klientova ducha a silnou a pevnou vůlí k udržení zlepšení bez zapadnutí do starých kolejí. Například i změnou životosprávy nebo prostředí, správným dýcháním či sebeovládáním. Víme, že síla vůle vyvolávající tlak přináší účinky. Účinkem je i zlepšení nebo zachování zdraví. Odhlédnout nelze ani od dobrých myšlenek, slov a činů.

Princip filipínského duchovního léčitelství nemá nic společného s materialistickým vědeckým světovým názorem a mechanistickým hlediskem psychofyzilogickým. Podobá se spíše duchovní péči. I ta ale má být vědoucí. Služba bývá zpravidla doprovázena společnou vnitřní modlitbou sledující čisté otevření nitra ke Světlu a přijetí životní síly bez ohledu na náboženskou vyznání, jakož i osobním požehnáním a žehnáním věcí. Vzpomeňme, jaký důraz kladl německý léčitel *Bruno Gröning* na „naladění“ k přijetí léčivého proudu.

Přirozenou povahu dějů lze nazřít čistou duchovně-citovou vnímavostí. Bývá spjata s živou obrazností. Obrazu odpovídá duchovní cítění. Nesmí však dojít k rozumovému potlačení ani rozumovému vtěsnání do intelektuálních či vědeckých představ nebo dogmat. Ovšem ani k emočnímu ovládnutí strachem z neznáma či z převratného poznání. Význam má proto duchovní vědění o povaze světa čerpané ze „zdrojových informací“ až po přinesené poselství *Ducha Pravdy*. Neboli vědění z rad a návodů, jak vědoucně a smysluplně žít ve víceúrovňovém světě bez úhony.

6. Jistota pravdy duchovně-citovým prožitím

Pravda víry v duchovní děje může být různě jistotná. Od prosté, „dětské“, víry přes hluboce vědomé přesvědčení, které je jistotnější o vědění a někdy i o svědectví, až k osobnímu, duchovně-citovému prožití pravdy. Takové prožití je osobnostně vryto, a tím pádem poznatkově postaveno najisto. Mluvíme o živoucí jistotě. O duchovně-citovém poznání pravdy neboli o jejím čistém vnitřním vycítění bez ohledu na společenské postavení nebo dosažené vzdělání. Živá víra se pak stává činem. Nikoli „jen“ přesvědčením. Dobrymi činy žitá, a tím pádem i duchovně zářící, zbožnost lidského nitra čili vnitřní duchovně-osobnostní hodnota subjektu není totéž, co vnější rozumové projevy teologie či popisně-rozborové nebo srovnávací vědy o náboženství (religionistiky). A podobně to není totéž, co vnější projevy právní nebo účetní, ač by byly třeba vědecky podložené. Vše z toho může být jen hrubohmotně, pozemsky, pomocné. V daném obrazu světa tomu nelze jinak, aniž bychom se z něj vychýlili.

Stát právně uznává subjektivně hodnotový význam poznání. Jeho míra je individuálně vyvinutá u každého člověka podle míry osobnostní zralosti ducha, i třeba zakrnělá. Stát pochopitelně musí uznávat i svobodnou vůli lidí a její projevy, neboť právě vlastní svobodná vůle je pro nás všechny příznačná.

V dnes převládající spotřební společnosti jsme ale převážně rozumově zvyklí na jednoduchý až naivní materialismus či na vědecký materialismus spojený s jedinou či převládající vírou v pozemský vědecko-technický pokrok. Anebo jsou uvyklí společensky vnějškovým, pozemským, náboženstvím pod „mrakem nevědění“. Nejasné a povrchní, rádoby „esoterické“, řeči poznání také nepřidají.

Popisované léčitelství bývá vědecky řazeno do jemnohmotné energetické medicíny (*subte-energy medicine*). Patří mezi přístupy esoterně spirituální, tedy i mimo herbální a fyzikální medicínu. Pakliže hovoříme o životodárné síle, jedná se o přirozenou, tlak vyvolávající, sílu ze Světla. Křesťanské náboženství mluví o působení *Ducha Svatého*.

Jak a zda správně označujeme a vnějškově popisujeme jevy tohoto druhu a kam je filozoficky, nábožensky či vědecky řadíme, mívá jen omezený, někdy dokonce zavádějící, význam. Naprosto zásadní je totiž něco jiného: přirozenost, vnímavost a myšlenková až duchovní čistota při službě z lásky; tedy hodnotová role pomáhajícího subjektu. Pak lze stejně počítat s patřičnou ochranou, anebo naopak zábranou špatných kroků. Podstatnou roli zde sehrává duchovně-citové poznání, které je hluboce vnitřní a „jemné“, ale o to více spolehlivé. Je tomu tak přinejmenším díky napojení na svědomí, a tím pádem do výšin skrze ně. Nebezpečím by ale mohla být profesní pýcha či ješitnost, s níž bychom společensky prosazovali jen své vlastní praktiky a znalosti oproti jiným.

Nakonec i zcela „pozemský“ český občanský zákoník hovoří o poznání přirozených práv člověka rozumem a citem. Stát tím v místě a čase mocensky otevřel společenský prostor k pronikání „jemných“ osobnostních prvků skrze „právní bránu“ poznání. Přinejmenším se tak stalo za účelem odstraňování tvrdostí v soukromém právu, které by se nepříznivě dotýkaly lidské osobnosti v soukromých poměrech.

Nepřímo tím stát podpořil ochranu svědomí, protože svědomí člověka svým napojením souvisí s duchovně-citově poznávací způsobilostí. Ta je nezbytná pro osobní život a má povahu prožívání například krásy, dobra a lásky, míru a štěstí. Vnějškově se tato způsobilost vyjevuje svobodným volným projevem. Například právní ochranou osobnosti, uměleckého díla, zvířat, rostlin a celé přírody, a to za pomoci racionálního roztřídění a právně (rozumově) argumentačního zdůvodnění, které je kýmkoli, kdykoli i opakovaně přezkoumatelné.

7. Zprávy některých lidí

Paracelsus kdysi psal o sáhnutí do člověka, aniž by byl zraněn a aniž by byl viditelný otvor. Podobně jako když se sáhne do vody a vyloví se ryba a ve vodě nezůstane žádná díra. Lékař s léčitelskou schopností, *Václav Vydra*, v knižním rozhovoru z počátku 90. let přirovnal filipínské duchovní léčitele ke staroegyptským zastavovačům krve. Lidská bioplasma má podle

něho spojovací (kongregační) schopnosti. Rozhodné podle něho je, do jakého stavu se musí umět člověk dostat, aby tok „jemné“ energie byl cílený a silný k zastavení krve. Léčitel *Jindřich Paseka* o pár let později v tisku poukázal na to, že lidé neznají všechny rozměry. Kdo to však zná, jako jsou filipínští léčitelé, může podle *Paseky* prostoupit seskupenou hmotou neboli „jen“ pomocnou „hrubou“ energií. Americký psycholog *Stanley Krippner* popsal filipínské duchovní léčitelství v roce 1976.

Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského v Praze spravuje v *Archivu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové* archiválie včetně diapositivů týkajících se filipínského duchovního léčitelství. Křesťanský humanista *Přemysl Pitter* v době svého švýcarského exilu navštívil Filipíny v roce 1975 spolu se svou švýcarskou spolupracovnicí *Olgou Fierzovou*. *Pitter* na Filipínách sepsal svědectví o léčebném zákroku na *Olze Fierzové*. Zákrok provedla duchovní léčitelka *Evien Jimenez* z kruhu *Antonia Agpaoa*. *Pitter* napsal z Filipín příteli, že „*O podvodu mohou mluvit lidé, kteří to sami nezažili. Chápu, že je to pro ně neuvěřitelné, proto se jim nedivím. Stojíme na prahu úplné matanoia, přeměny mysli.*“ Svě zázitky *Pitter* sepsal v nevydané větší stati *U filipínských léčitelů*. Zaznamenal zde, krom jiného, slova jedné místní ženy o filipínské duchovní léčitelce *Josefině Sisonové* působící v kapli: „*Není to Josefina Sison, která léčí a uzdravuje*“, pravila žena, „*nýbrž duchovní bytost, kterou Svätý duch vysílá jako svého posla. Josefina je pouhým jeho nástroje.*“ V *Hovorech s pisateli*, které *Pitter* vydával česky ve Švýcarsku, vydal *Dar uzdravování*, č. 75, a *Filipínští léčitelé a dary mudrců*, č. 76. Reagoval tam i na dotaz čtenáře v č. 78. *Husův sbor Čechů a Slováků ve Švýcarsku* uspořádal v roce 1975 shromáždění v Curychu s *Pittrou* přednáškou o daru uzdravování, s vyprávěním o filipínském léčitelství a promítáním diapositivů. Trvala tři hodiny za účasti asi 75 krajanů. Již předchozího roku se *Pitter* dotknul tohoto tématu, když v *Hovorech s pisateli*, č. 72, vydal svůj text *Cesta duchovního poznání*. Sám *Pitter* ale uznal, že k zákroku filipínského duchovního léčitele na sobě přistoupil hlavně teologicky, tedy nikoli prostě.

Německý časopis *Stern* roku 1982 uveřejnil článek o filipínských duchovních léčitelích. Ke slovu přišly i řeči o podvodu. Léčitel *Dan Acierto* popíračům řekl, že chtějí všechno měřit kritérii svých přírodních věd a vycházejí z toho, že jejich úroveň vnímání skutečnosti je stejná jako naše. Než byste připustili zakolísání vašeho světonázoru, řekl na jejich adresu, raději obviňujete filipínské duchovní léčitele z podvodu a šarlatánství.

Léčitel *Lino Belino Guinsad* v rozhovoru pro české čtenáře v roce 2006 řekl, že lidé jsou příliš uzavření a mnoho přemýšlí. Podle něho je důležité otevřít se. Až poté můžeme přijímat duchovní rozměr života.

8. Vědecké otázky

Vědecké popisy filipínského duchovního léčitelství jsou užitečné, ale nutně zůstávají na povrchu. Založeny bývají na řízených přímých pozorováních, terénních zkušenostech z první ruky, neurofyzilogických sledováních mozkových vln po uvolnění endorfinu či na technikách kvalitativních dotazování.

Podobně to platí o přírodovědeckých hypotézách biomagnetické energie a pole, změn chladného bioplazmatu, biologické transmutace, nízkoenergetické jaderné reakce při běžném tlaku a teplotě, otázkách chladného plazmatického skupenství hmoty vůbec aj. Anebo o přírodovědecky hypotetické lidské a zvířecí schopnosti mimosmyslové komunikace s podobou nelokálního vědomí. Patří sem též vědecké hypotézy nadřazenosti vědomí a jeho nevázanosti na prostor a čas, které zahrnují propojenost mezi nelokálním vědomím (vlastností zářícího ducha) a fyzickým světem. Příkladem slouží zdravotní výzkumy zážitků blízkých smrti. Týkají se řady lidí, kteří přežili zástavu srdce a dechu s výpadkem funkcí mozku. Vědecky mluvíme o „rozšířeném vědomí“.

V československém národním podniku *Krátký film* byl v roce 1986 natočen krátkometrážní film *Ozvěna tichá* režiséra *Petra Skaly*. Distributorem byla *Ústřední půjčovna filmů*. Později byl film vysílán *Českou televizí*. Obsahuje umělecky ztvárněné výpovědi lidí se zážitky blízkými smrti. Může však jít i o případy mimotělesné zkušenosti zdravých lidí, které s blízkostí smrti nesouvisí. Naznačeným problémům se věnuje i filozofie mysli.

Poznamenejme, že ve filipínském duchovním léčitelství nejsou nikým používány psychotropní látky ani látky omamné či jiné látky s psychoaktivními účinky. Na rozdíl například od amazonských šamanských praktik s ayahuaskou obsahující psychotropní dimethyltriptamin (DMT) anebo na rozdíl od – právně omezených – léčebných používání některých omamných nebo psychotropních látek v našich zdravotních službách.

Všeobecně si můžeme odkázat na veřejně dostupný mezinárodní vědecký *Manifest za post-materialistickou vědu* z roku 2014. (Autor tohoto textu patří mezi jeho pozdější signatáře.) Mění se pojetí vědy, vědecké paradigma, se hypoteticky blíží pradávnému i novému vědění o tom, že „vědomí“ je vlastností lidského ducha, nikoli těla. Tichý hlas „svědomí“ i s možnými výčitkami svědomí je v tomto smyslu projevem „duchovního vědomí“ a jeho „jemného“ napojení.

Otevřena je metodologie výzkumu niterné zkušenosti. Podobně jako u zpytování svědomí. Nad hranici hrubé úrovně světa se ale přírodovědecky nedostaneme.

Na *Vysoké škole chemicko-technologické v Praze, v Psychoenergetické laboratoři Fakulty chemického inženýrství*, probíhal v 80. letech výzkum léčitelství ve zdravotnických zařízeních. Při oponentním řízení roku 1988 bylo konstatováno: „*Přírodní léčitelství je reálné, podstata tohoto jevu zůstává neznáma*“.

Nelze však vyloučit vědecké vyložení, ze kterého lze seznat podstatu.

Rozumí se tím vědecký popis teoreticky zdůvodněných zásad (necháme-li stranou pokusy), jimiž se stanoví objektivně existující jevy, vlastnosti nebo zákonitosti i méně hrubé materiální části světa, popř. spolu se zobrazeními.

Možná vědecky zůstaneme jen u hypotézy, pakliže lze odůvodněné zásady považovat za správné a věrohodné, aniž bychom ale mohli některé jevy dostatečně přírodovědecky prověřit. Tak to, obecně vzato, předpokládalo někdejší československé objevitelské právo. Nic z toho přitom nelze běžně odvodit z vlastností známých jevů ani nejde o „pouhé“ konkretizace známých zákonitostí materiálního světa. Spíše se jedná o neznámé vlastnosti jinak známých jevů, vedle jevů neznámých či málo známých.

Připomenout si můžeme krátkometrážní dokumentární film *Na hranici skutečnosti*, který vznikl v *Československém armádním filmu* roku 1967 v režii *Stanislava Brožíka*. Film se týkal potenciálně, ovšem i vojensky, využitelných výsledků výzkumu lidské bioenergie, síly myšlenky a komunikace na dálku. Film je součástí veřejně dostupné muzejní sbírky *Vojenského historického ústavu Praha*.

Vědecky rozumové poznávání je jednou z poznávacích cest. Díky „chladnému“ vědeckému rozumu však může být snadno zneužitelné. Některé smysly seznatelné jevy ale ani vědecký „rozum nebere“. Díky své „hrubosti“ ani nemůže.

Samo životodárné působení přirozené síly ze Zdroje je svou povahou „hrubými“ smysly nevnímátnelné a přístrojově nezachytitelné. Proto není ani přírodovědecky zkoumatelné, leda teoreticky anebo nepřímo empiricky dle vnějších projevů. Nicméně dílčí otázky neznámých projevů jinak známých sil, „podružných energií“, či takových energií v současnosti neznámých jsou přírodovědecky otevřené. Jisté projevy některých sil jsou totiž přístrojově zachytitelné či vědecky popsatelné.

Určité podobnosti s naším tématem nalezneme například v tradiční čínské medicíně. Ta se svou teorií o drahách a aktivních bodech na povrchu těla v letech 2017 až 2018 právně a věcně formovala dva obory českých zdravotních služeb.

V námi sledovaném případě filipínského duchovního léčitelství duchovní léčitel „jen“ mění materii. Proto filipínské duchovní léčitelství není podobné pradávnejší alchymii, pokud bychom ji chápali ve smyslu zušlechtění lidského ducha na základě specifického postupu osobnostní proměny.

Navzdory možné veřejné prospěšnosti, setkáváme se u výzkumníků s malým zájmem o poznání filipínského duchovního léčitelství. Příčinou by mohly být světonázorové zaujatosti včetně vlastní odlišné víry, pohodlnosti anebo výzkumný nezájem o cokoli „jiné“, než vyplývá z hrubě materialistických představ, jež by mohly být rozkolísány, nabourány nebo dokonce vyvráceny novým poznáním světa. Větší výzkumné pozornosti se však dostalo brazilským léčitelům se „skalpelem“. Souviset to může s jiným společenským povědomím, které může být ovlivněno i brazilským zavedením komplementární spiritistické terapie do klinické praxe.

Sám duchovní léčitel, který je intuitivně naladěný, nemůže být racionálně měřícím výzkumníkem. Tím ostatně není ani lékař v klinické praxi. Hudebník také není hudebním vědcem. K projevení svého nadání ani nemusí znát noty.

9. Mediální léčitelství

V našem prostředí známe mediální umění výtvarné či literární. Díky „mostu“ či „průplavu“ vyzařování se může jednat o srovnatelné prostřednické jevy, jako je mediální léčitelství. Mediální léčitel může být v podobném stavu, lišícím se mírou, jako kreslící mediální výtvarník či píšící mediální spisovatel. Výtvarně, psychopiktograficky, byl takto znám například *Luiz Gasparetto*. Patří sem i automatická kresba k rozpoznávání neduhů či vnitřních stavů. Pro takového léčitele diagnostika je příznačná zvláštní osobní schopnost dočasného „vypnutí“ myšlenek a přenechání vlády nad svou rukou bytosti z „jiné“ vrstvy světa. Léčitelova ruka je použita jen jako nástroj k předání cizího sdělení, jehož původ nemusí léčitel diagnostik ani znát. Pozorovat tento skrytý děj lze jen při zvláštních osobních schopnostech.

I u nás se setkáváme s léčiteli, kteří rozpoznávají neduhy podle cizí duchovní „nápovědy“ ve stavu lehce změněného vědomí, otevřeného pro „příjem“ cizích zpráv (*chanelling*). Byť by takový stav byl jen chvilkový. Léčitelské diagnostiky se zřejmě mohou odvíjet více způsoby, včetně tzv. rentgenových očí. Podrobnostmi se tu nezabýváme. Z našeho prostředí si připomeňme známé „žitkovské bohyně“ z Moravských Kopanic na Moravském Slovácku v době od 19. století do počátku tohoto tisíciletí.

K zákroku, který se má prostřednický projev tak „hrubě“ tělesně, jako je tomu v našem případě, je zapotřebí léčitelovy schopnosti soustředění a dočasného oproštění se od vlastní vůle. Z druhé strany se zase musí jednat o pomoc silného ducha. Zřejmě silnějšího nežli u „pouhé“ mediální kresby, psaní či u „jen“ vynálezeckého, objevitelského nebo jiného vnuknutí. Popsány jsou brazilské mediální léčby pod společným jménem *Dr. Fritz* skrze různá fyzická media. Známe je také brazilský léčebný prostředník *João Teixeira de Faria*, přezdívaný *João de Deus*. V Brazílii se těmto zákrokům lidově říká duchovní chirurgie (*cirurgia espiritual*).

Ze zahraničí víme o případech právních sporů o autorská práva k mediálně přijatým literárním dílům. Ne každý je „písařem Páně“.

Mezi připravovatele cesty zvěstování Pravdy patřil i mediálně píšící Rakušan *Jakob Lorber* v 19. století. Jím duchovně přijatá mnohasvazková psaní vyšla v českém překladu. Z pozdější doby „obratu světů“ počínající na přelomu 20. a 30. let dvacátého století zmiňme rozsáhlou knižní řadu *Zaváté doby se probouzejí*, původně v němčině. Stručně se jí říká

„životopisy“. Známe ji i z různých českých a později i slovenských vydání již od konce 30. let minulého století. Podstatné je, že obsah těchto literárních děl byl duchovně přijat, nebyl vymyšlen. Jak stojí v předmluvě německého vydavatele, ve stvoření se nic neztrácí. Všechno živé dění zůstává nesmazatelně zachováno.

Vraťme se k filipínskému duchovnímu léčitelství.

Vyznačuje se tím, že hluboce věřící léčitel zřejmě zaříkadlem vyvolá duchovní napojení s cíleným vedením, jemuž se vnitřně odevzdává. Metafyzicky vzato, léčebné vědění pramení od nevtěleného zdroje „komunikace“ z „jemnější“, „vyšší“, části přirozeného světa. Nejedná se o vnímání „hrubými“ smysly. Slouží k tomu zvláštní osobní schopnost filipínského duchovního léčitele, zvaného *espiritista*. Jedná se o schopnost mediumity. Takový člověk se stává „průplavem“, účelovým mostem, čili fyzickým prostředníkem zacíleného toku síly z jemnější části bytí. Děje se tak během jeho krátkodobého stavu lehce změněného vědomí. Aniž by byl tento stav navozen požitím jakýchkoli látek, tancem, hladověním apod. Od duchovní čistoty zákroku jakožto projevu lásky k bližnímu zjevně odvisí i jeho bezpečnost. Potenciální účinnost je již vázána i na postoj klienta. O svém zdraví si každý rozhoduje sám. Lze mu však pomoci z milosrdnosti, jestliže chce.

Podobnosti, ale i odlišnosti, nalezneme například u brazilských mediálních léčitelů nebo u peruánské incké šamanské léčby. Zásadně pak u všech přírodních národů se zachovaným tradičním vědění o jednom propojeném světě a „jemných“ silách. Odlišnosti se týkají dílčích postupů a stavů. Zejména však toho, o jaká „jemná“ a o jak „vysoká“ a „čistá“ napojení se jedná. Vnějšíkově s tím někdy souvisí náboženské kultury či projevy úcty k pomáhajícím duchům předků, skupinovým duším zvířat či bytostným silám léčivých rostlin, vod apod. Lišit se mohou „komunikační sféry“. Sami někdy říkáme, „cítím se, jak v sedmém nebi“, když jsme blaženi.

Odlišně také bývají prováděny celostně očistné praktiky. Ve filipínském duchovním léčitelství se tak děje skrze tělesné, krevní, vypuzení hrubě zhmotnělé „špatné“ energie na základě specifického úkonu pomocí rukou. Roli sehrává malé množství krve. Neděje se tak požitím přírodně, natož uměle, chemické látky vyvolávající zvracení nebo jiné vyměšování, ale ani sáním apod. Z tradičních léčitelských praktik, známých po světě, jež mají být „jemně“ silově

významné, se tu používá jen kladení rukou. Nikoli již opěvování nebo okuřování, a to ani individualizovaně podle stavu ošetřovaného.

Otázkou může být, zda vedle mediijní, prostřednické, léčby se u filipínských duchovních léčitelů jedná též o využití jejich vlastního léčivého magnetismu. Tedy o přímé léčebné použití vyzařování jejich vlastního ducha, anebo jen o zprostředkování. „Hrubě“ smyslová pozorování nám však nedávají odpověď. Podle výpovědí se však jedná zřejmě „jen“ o zprostředkování.

Filipínský léčitel *Alex Orbito* popsal, že před léčením cítí v čele chlad, který se rozlévá do celého organismu a do dlaní se mu nahrnuje teplo. Tím pádem je připraven. Proniklá ruka samočinně působí jako magnet a on vnímá proudění.

Známo je, že praktiky mohou zahrnovat „jemně“ silové požehnání nemocného na čelo, a to i obřadnou podobou. Úkon se týká též srdeční oblasti a sluneční pleteně. Vychází se z toho, že její centrum slouží ke spojení ducha, vyvolávajícího cit, s pozemským tělem. Podle některých léčitelů sdělení má být součástí postupů práce s „jemně“ energetickými centry, které se podobají kruhovým vírům (zmezinárodně zvanými čakry) za účelem řádného průtoku energie, jakož i práce s aurou. Vzpomeňme svatozáře křesťanských svatých.

Používán bývá též léčivý magnetismus pokládáním rukou a „jemně“ fluidní léčba na dálku. Někdy sem spadá i „hrubá“ materializace. Rozumí se jí zhutnění porušené „jemné“ hmoty, tj. proměnění (transmutace) látky za účelem jejího odstranění. Známá je bezbolestná práce holýma rukama při plném vědomí klienta bez sterilizace, umrtvení a jizev, které se říká duchovní nebo mediijní „chirurgie“. Nejedná se o psychochirurgické ani jiné chirurgické zákroky podle zdravotních služeb. Oproti tomu, co známe kupříkladu z Brazílie, filipínské praktiky nepoužívají nástroje.

Zdaleka ne každý z léčitelů na filipínských ostrovech však využívá zrovna spirituální praktiky či všechny postupy.

Pravé filipínské duchovní léčitelství záměrně nepoužívá kontrolní šidítka (placebo). Ani před nemocnými lidmi nehraje „divadlo“ či jinak nevyvolává mylné smyslové vjemy (iluze). Přesvědčit se lze z první ruky. Jestliže se zde silově pracuje s reálným duchovním zářením a cíleným duchovním vedením, nic takového není zapotřebí. Ostatně i systematická teologie vyučovaná na našich vysokých školách vychází z předpokladu reálně jsoucích a činných andělů. Některým lidem ale mohou tyto věci připadat světonázorově cizí. Mohou se přičít i něčímu

společenskému náboženství. Ve vyšší, jemnohmotné, úrovni světa zase nelze vyloučit upřímnou lidskou touhu pomáhat pozemským bližním ani karmickou milost odčinění vlastních špatností, a tím „očistění roucha“.

10. Materializace

Můžeme shrnout, že principy filipínského duchovního léčitelství co do „mechanismu účinku“ zůstávají „hrubým“ smyslem pozemského těla skryté. Zejména půjde o transmutaci různě materiálních látek. Myslí se tím proměna „jinak“ (tzn. „jemně“) hmotného neduhu v libovolný hrubě materiální předmět. Ten je pak vyjímatelný z fyzického těla, jež má také „hrubé“ vlastnosti. Látková proměna má být vyvolána tlakem duchovní síly. Rozum ani vůle prostředníka, duchovního léčitele, nehrají žádnou roli. Přesněji řečeno, ani hrát nesmí. Navíc by ani na tak vydatný děj nestačily.

Princip materializace tedy zřejmě spočívá ve zhutnění a zhrubnutí „jemné“ materie obsahující neduh. Zásadně podobně se s tím setkáváme u některých prastarých domorodých praktik různě po světě. V podstatě se jedná o změnu vlastností a podob hmoty za účelem odstranění nebo zmírnění potíží, které se projevují psychicky nebo tělesně. Děje se tak pomocí vydatné, a přitom velmi „jemné“, síly pramenící „odjinud“ neboli z vyšší úrovně světa. A to v porovnání s úrovní, v níž se pohybují pozemští aktéři těchto dějů nebo pozorovatelé.

Snáze pochopit děje metafyzické povahy, ač mohou mít vnějškově světský ráz, lze pomocí porovnání s některými náboženskými úkony duchovní péče. Kupříkladu s u nás zavedenou „službou osvobození od zlého“, kterou známe zejména z praktik největší církve u nás, *Církve římskokatolické*. I zde se totiž setkáváme s očividnými projevy zřejmě hrubé materializace a přeměny látek. Děje se tak při duchovní léčbě posednutí cizím duchem. Proto nám tyto děje vůbec nemusí připadat cizí. Připomenout lze i „jemně“ energetický význam používání „svěcené vody“, požehnání či žehnání věcí.

Pohled očima lékařské vědy nebo psychologie, pakliže bychom je chápali vulgárně materialisticky, by nám v těchto případech byl k ničemu. Nakonec by ještě mohl zavádět ke zkresleným až falešným závěrům. Vzájemně srovnávat lze různé odrůdy jablek. Nikoli jablka a hrušky.

Poznávací překážka někdy spočívá v intelektuální doktríně „dvojího magisteria“. Rozumí se tím na sobě nezávislá, nepropustná a samostatná dvojí učení. Neboli odlišení vědy,

zejména přírodní, od náboženství a duchovního života vůbec. Taková poučka přináší své výhody. Spočívají v používání odlišných a nezaměňovatelných poznávacích metod a ověřování poznatků. Zároveň jí ale chybí celistvost. Proto tato doktrína neodpovídá výchozím předpokladům, jako je zářící duchovní podstata lidské bytosti v jednotném, leč ve vícevrstevném, přirozeném světě, který je za určitých podmínek a do jisté úrovně „průchozí“ či „kontaktní“ a který zároveň dává smysl a má objektivní řád. Racionální nauka „dvojího magisteria“ není souladná ani s předpokladem živoucího vyzařování Zdroje, které se projevuje věčně a všude bez ohledu na naše dobové či jinak společensky proměnlivé představy a ideje.

Pokud zmíněná poučka něčemu vyhovuje, pak zejména vědeckému materialismu, ideově opřenému o autoritu pozemského rozumu. Oproti tomu žitá zbožnost jakožto činy se vyjevující stav nitra, se může projevovat v čemkoli bez ohledu na jakékoli společenské poučky.

11. Duchovně-citový význam, vlastní přičinění a ověřitelnost

Počítá se s podnětem k probuzení vlastních uzdravujících sil a zejména se silnou vůlí zářit zdravím. Duchovně-citová úloha subjektu a její čistota je však nejdůležitější. Míra zdravotního přínosu přijetí životní síly odvisí u každého jedince od toho, jaký je stav jeho nitra. Souvisí to i s vůlí být zdravý a sám si o zdraví rozhodovat. Léta je dostupné vědění, že individuální klíč ke spojení s živoucí silou ze Světla spočívá v čistém, dobrodružném citovém chtění našeho ducha. Víme, že součástí nitra může být i vroucí přání uzdravit se.

Proto může být obtížné až nemožné pokaždé přírodovědecky objektivizovat individuální přínos. Leda lze na něj usuzovat s mírou pravděpodobnosti podle vnějších okolností. Přínos totiž může spočívat například v upuštění od špatných myšlenek vedoucích až k neduhům. Anebo ve zdržení se vycházení vstříc „démonu alkoholu“, kterého jsme si svým sklonem vypěstovali a kterým jsme se nechali vnitřně ovlivnit. Bez vlastního chtění v takových případech zdravotní přínos nenastane anebo není dlouhodobě udržitelný.

I ve zdravotních službách se setkáváme s léčbou orientovanou na postoj pacienta; např. v psychiatrii, klinické psychologii, klinické adiktologii, lékařské psychoterapii, psychoterapii nebo psychosomatice. Podobně jako v duchovní péči nebo duchovní podpoře podle pastorální medicíny. Tato skutečnost je důležitá, protože věčně předurčuje samo pojetí výzkumu. Nemluvě o vázané dosažitelnosti a udržitelnosti výsledku neboli individuálního přínosu péče o zdraví. Podmíněny jsou nejen správným postupem duchovního léčitele, ale i

vynaložením vlastního přičinění klienta a jeho součinností. Významnou roli proto sehrává svobodné uplatnění klientových volných vlastností, jako je odpovědnost, sebeovládání, ochota ke změně, cílevědomost apod., které směřují k dosažení a udržení jím vědomě vytčeného cíle zlepšení nebo zachování zdraví, a to léčitelským prostřednictvím. Určující je proto úroveň volní vyspělosti, a to i u dospělého klienta, jež je složkou jeho osobnosti.

Účinnost postupů filipínského duchovního léčitelství je – za uvedených předpokladů – potenciálně ověřitelná zejména kvalitativním zdravotním výzkumem; např. dotazníky zjišťujícími spokojenost klientů. Podle povahy lze ale využít i diagnostické zdravotnické prostředky jako je zařízení magnetická rezonance nebo odborné biochemické laboratorní vyšetření aj. Nelze ani vyloučit otázku obdobného použití, zřejmě však upravených, metod měření přínosu psychoterapie, zejména dotazníkových sebesuzovacích metod. Podobně tomu bývá i v jiných oborech přírodního léčitelství.

Jen do jisté míry se nabízí porovnání s přínosem homeopatických přípravků, které rovněž vycházejí z předpokládané poruchy, rozladěnosti, životní síly. Jejich účinek v nemocném fyzickém těle, včetně těla zvířat a rostlin, je proto nepřímý a až následný. Tomu odpovídá technologie jejich výroby. Principiálně se ale jedná o jiný léčebný postup, neboť se zde nepracuje s mediumitou.

12. Křesťanský spiritismus

V koloniálních dobách bývalo domorodé filipínské duchovní léčitelství potlačováno španělským římským katolictvím. Nezbyvalo proto, nežli se přizpůsobit nábožensky, anebo jít do záhuby. Východisko se postupně našlo v křesťanském spiritismu. Proto se u něj trochu více zastavme.

V současnosti je spiritismus nejvíce zastoupen na Kubě a Jamajce. V Brazílii patří na třetí místo za římské katolictví a protestantské evangelictví. Existují tam i spiritistické nemocnice a používána je komplementární spiritistická terapie. I z českých překladů je znám *Chico Xavier*, brazilský mediální spisovatel stovek vydaných knih. Zfilmován byl nejen jeho život, ale v roce 2010 i mediální psaní, psychografie, s názvem *Náš domov (Nosso Lar)*. Film byl promítán ve více než 40 zemích. Nikoli však u nás. Letos, v roce 2022, se točí pokračování,

Nosso Lar 2 – Os Mensageiros, s uvedením do kin roku 2023. Když *Chico Xavier* zemřel, byl vyhlášen státní smutek.

Křesťanský spiritismus byl v polovině 19. století ovlivněn Francouzem *Allanem Kardecem*, který pod tímto pseudonymem sepsal řadu knih nebo je sestavil podle mediálních výpovědí. Známé jsou i z českých překladů již z 19. století. Například *Knih duchů* z roku 1857, *Knih medií*, *Křesťanský spiritismus* aj. V některých zemích existují spiritualistické církve s vlastními obřady, jako je tomu v USA či Velké Británii aj. Pojmové znaky byly shrnuty takto: lidský duch přežívá biologickou smrt těla, reinkarnace, zákon příčiny a následku, komunikace mezi hmotným a duchovním světem pomocí mediumity, intelektuální a morální vývin ducha.

O *Kardecovi* byl v roce 2019 v Brazílii natočen celovečerní hraný film. Přístupný je u nás ve streamovací službě *Netflix*. O rok později o něm ve Francii vznikl celovečerní dokumentární televizní film *Život s duchy (Une vie avec les Esprits)*. Brazílský hraný film *Duchů (O Filme dos espíritos)* z roku 2011 byl inspirován *Knihou duchů*. V Brazílii byla natočena řada dalších filmů se spiritistickou tematikou. Vliv na spiritistické hnutí měly i práce Francouze *Camilla Flammariona*, vydávané i česky, aj.

Ideál spiritismu se svým bratrstvím, duchovní osvětou, uměním a cíli mravními bez ohledu na náboženská vyznání býval hojně rozšířen i u nás. Mluví se až o třístatisících příznivců. Ideál měl zušlechťovat a vést lidi k osobně zkušenostnímu poznání víceúrovňového světa a vývinu ducha při více vtěleních. A tím i skýtat úlevu od zármutku nebo možnost dořešení problémů. Nemělo jít o pouhou víru, nýbrž o poznatky. Objevovaly se ale kalné proudy, povrchnosti a lehkomyšlnosti pro zábavu, a tím pádem vážná nebezpečí. Například duchovní zlovolnosti a jiné nízkosti. Cílem tehdejšího spiritismu bylo poznání lidské duchovní podstaty, smyslu bytí, světa a mravnosti na základě důkazů. Spiritistické hnutí bylo i sociálně umravňující silou v boji proti kuřáctví, alkoholismu a hazardním hrám. V Československu bylo toto hnutí potlačeno materialisty, komunisty, počátkem 50. let minulého století a již nebylo, kromě jednotlivostí, obnoveno. Vychází však u nás časopis *Spiritart*. Podrobný popis a rozbor spiritistického hnutí u nás a shrnutí jeho učení jsou obsaženy v díle *Jaromíra Kozáka, Spiritismus, Zapomenutá významná kapitola českých dějin*, z roku 2003. Z nedávných let můžeme připomenout mediálně laděné knihy *Jaroslavy Urbanové: Spirálu moudrosti* z roku 2001, rozšířeně 2007, a *Labyrint poznání* z roku 2005.

Jeden děj stojí za zmínku. Okruh „baťovců“, vedoucích manažerů, začal v Československu v roce 1933 seznamovat s novým věděním, poselstvím Ducha pravdy, zprvu právě spiritisty a jejich spolky v Brně a jinde na Moravě.

Mezi obecně známá media dnes patří například *Gordon Smith*, skotský kadeřník. Jeho vzpomínky, vyprávění, schopnost mediumity bez pokleslého „vyvolávání duchů“ a principy činnosti jsou známy i z českých a slovenských knižních překladů. Ve své knize *Neuvěřitelná pravda* (česky jako *Průvodce nevysvětlitelnými jevy*) *Gordon Smith* popisuje případ mediální léčby léčivým magnetismem, a to prostřednictvím *Ira Alberta Besta*.

Slabá stránka praktikovaného spiritismu spočívá v tom, že mediálně získané poznatky odpovídají „kvalitě“ jejich projeveného duchovně-lidského zdroje a úrovni jeho vědění. O „zjevenou Pravdu“ od Zdroje se proto nejedná. Týká se to zejména zásadních nebo lidskému duchu nedostupných, ještě vyšších, věcí.

13. Duchovní léčitel jako povolání

Oficiálně statisticky je filipínský duchovní léčitel brán jako „*duchovní léčitel – 3413*“ v podskupině „*3413 Odborní pracovníci v církevní oblasti a v příbuzných oborech*“. Vyplyvá to z úředně vyhlášené *Klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO)*, pramenící v *Mezinárodní organizaci práce*. Světové společenství i jednotlivé státy počítají s duchovními léčiteli jako povoláními.

U nás půjde o volné zaměstnání nebo o volnou ohlašovací živnost, pod kterou právně podřazujeme veškeré podnikající přírodní léčitele včetně těch, kteří léčebně používají léčivý magnetismus, diagnosticky automatickou kresbu či tzv. rentgenové oči apod. Mediální léčba, stejně jako mediální diagnostika a jasnosmyslová prevence, patří mezi způsoby léčitelské činnosti. Jedná se o věcný obor označovaný jako mediální léčitelství. Vázanost na zvláštní osobní schopnosti tu je zřejmá na první pohled.

Vyloučit nelze ani právní alternativu, která spočívá v nezávislém povolání duchovenském, jež není právně vázáno na státem registrovanou církev nebo náboženskou společnost. Podobně nelze vyloučit ani duchovní službu náboženské korporace. V posledních případech by se jednalo „jen“ o náboženské úkony podle „jen“ náboženských pravidel. Do jisté míry podobně jako je tomu u duchovní péče či duchovní podpory včetně klinické pastorační

praxe ve zdravotnických zařízeních podle pastorální medicíny, jež je aplikovaným bohoslovím. Náboženská korporace by lidem sloužila prostřednictvím svých duchovních, popř. laických zaměstnanců.

Třetím způsobem výkonu by byly „pouhé“ osobní úsluhy mimo právo.

Pakliže by ale byla péče o zdraví po způsobu filipínského duchovního léčitelství poskytována lidem právně závazkově a podnikatelsky, bylo by to pro klienty právně výhodné. Důvod spočívá v jejich zvýšené spotřebitelsko-právní ochraně. Dobro klienta je nutno mít na paměti i právně.

Duchovní léčitel má, právně vzato, postupovat s odbornou péčí, tj. znale a pečlivě, i podle pravidel svého oboru, jako jsou pravidla filipínského duchovního léčitelství a jeho etika. Oproti zdravotním službám nejde ani nemusí jít o pravidla vědy. Právní odpovědnost je spjata se správností postupu. Nikoli s dosažením výsledku u klienta. Ve zdravotních službách je tomu podobně. Taktéž při duchovní péči nebo duchovní podpoře nemocničních kaplanů.

Při úkonu péče o zdraví po způsobu filipínského duchovního léčitelství dochází k vypuzení krve či jiného biologického materiálu. Naložení s ním upravují předpisy o odpadech. Podobně se to má s odpadem tvořeným biologickým materiálem ve všech živnostenských podnikáních, tzn. mimo zdravotní služby, jako jsou služby tetování, piercingu, nastřelování náušnic apod., sledující dekorativní účel, anebo holičství, kadeřnictví, pedikúra, manikúra či kosmetické služby apod.

Na základě podobnosti a srovnatelného účelu právně podřazujeme činnosti filipínského duchovního léčitelství pod právní pravidla ochrany veřejného zdraví, jež se týkají činností epidemiologicky závažných. Patří sem též činnosti masérské, regenerační a rekondiční, kdy rovněž tak dochází ke styku s tělem. Vedle filipínských duchovních léčitelů existují i tradiční filipínští maséři.

Plnění smluvního závazku péče o zdraví má odvážnou právní povahu s nadějí na budoucí přínos u klienta, který je vázán na okolnosti přírodovědecky nejistě existující.

Dodejme jen, že bioenergetický vzorec člověka zohledňuje například česká, převzatá evropská, technická norma *ČSN EN 16686 Poskytování osteopatické zdravotní péče* z roku 2016. Zavedený *mezinárodní dotazník měření používání komplementární a alternativní*

medicíny (I-CAM-Q), pramenící na *Norské arktické univerzitě* v Tromsø, výslovně počítá s praktikami duchovního léčitele. Používání tohoto dotazníku patří mezi uznávané výzkumné metody.

14. Strach, nedůvěra, pohodlnost?

Závěrem se zastavme u možného strachu z jevů, které jsou v určitém místě a čase kulturně-společensky neobvyklé nebo výjimečné či nepravidelné (anomální). Nikoli ale abnormální nebo dysfunkční z hlediska lidského ducha, duše a těla. Vnější projevem obav může být až odmítání filipínského duchovního léčitelství, ale i podobných jevů brazilských, jakož i sibiřských nebo peruánských aj. Podle všeho nelze přitom vyloučit roli osobnostních činitelů a rysů.

Můžeme se setkávat s nedůvěrou, podezřívavostí nebo předsudečností. Někdy i s ješitností a vzdělanostní „pýchou rozumu“. Opakem zase bývá lehkověrnost. Roli může sehrávat též iracionální strach z poznání, jinakosti, cizokrajnosti, kulturního šoku, duchovna, náboženství nebo z přírodního léčitelství aj. A to i s možnou obavou z nejistoty, která by hrozila po ztrátě jediné víry v materiálně vědecký pokrok.

Anebo půjde o iracionální strach (emoce) z nových nebo přírodovědecky neznámých anebo nedostatečně známých jevů, který může krajně vzato vést až k chorobné neofobii. Vyloučit nelze ani strach změnit vlastní vědecký světový názor nebo vlastní materialistickou filozofii, naučená myšlenková schémata či vlastní náboženství. Mluvíme o strachu ze změny přesvědčení. Bývá spojen s obavou z odsudku souvěrců či příslušníků přírodovědecké obce, obavou z přehlížení až vyobcování, ztráty společenství apod. A to vše i bez ohledu na to, zda se jedná až o nepotlačitelný strach doznávající chorobnou podobu úzkostné poruchy a bez ohledu na její léčení.

Říká se, že „strach má velké oči“. Sugestibilita strachu může někdy vést až k vlastnímu smyslovému sebe oklamání. Mohlo by se jednat o člověka (i klienta) ovládnutého strachem natolik, že by v rozporu se skutečností věřil v podvod, trik nebo přetvořený vjem (iluzi) apod. Psychologicky vzato by se jednalo o odmítací a změnám odolný osobní postoj, který by vyplýval z neuvědomovaného procesu. Ten by spočíval v psychickém znehodnocování skutečných, zjevných, dějů u některého jednotlivce (i klienta), který by se je snažil sám před sebou zastříť

čili „nevidět“ je. Mluvíme pak o psychicky podmíněném popírání prokazatelných skutečností, a to i očividně pozorovatelných a medicínsky ověřitelných výsledků biofyzikálních a biochemických dějů. Zřejmě by se tak dělo v samovolné psychické obraně některého jednotlivce před jím popíranými jevy. Anebo také při úmyslném odmítání osobně nepřijatelných, ovšem skutečných, jevů. Třeba i za účelem jejich znevěrohodnění, pomluvení, zesměšnění či podrytí pravdivost v očích veřejnosti. Určité děje totiž mohou někomu připadat subjektivně nepřijatelné z hlediska jeho osobního postoje či jím zastávané ideologie, nauky, víry nebo světonázoru.

Svou roli ovšem může sehrávat i obyčejná pohodlnost, spojená s výběrovým zájmem jen o „něco“. Anebo také nedůvěra ke všemu „jinému“, než navyklému, spojená s pocitem ohrožení vlastní jistoty či s hrozbou ztráty společenského postavení.

Nemluvě o zákonem zakázaném konkurenčním zlehčováním, očeřováním a podobně s nečestně soutěžním záměrem potlačení konkurence. A tím pádem získání pro sebe zakázané nepoctivé výhody na hospodářském trhu služeb.

Existuje řada příčin, proč se bojíme nebo nechceme poznat pravdu. Nemluvě o Pravdě. Patří mezi ně psychický jev, známý jako popíračství. Někteří popírači pravosti zákroků filipínského duchovního léčitelství se dopouštějí hrubé vědecké chyby. Chybí jim terénní přímá pozorování z první ruky a přístrojová zjištění, jakož i znalost vědecké literatury. Prameny pak podléhají ideovému, světonázorovému, filtrování anebo jsou výběrově pomíjeny či chybí, což se přiči veškerým vědeckým zásadám. Příkladem popíračství slouží ideové okruhy stoupenců světonázorového hnutí *Nového skepticismu*, někdy propojeného se světonázorovým hnutím *Nového ateismu*. Svou ideovou zaujatostí bývají pravým opakem skutečného vědeckého skepticismu, resp. jsou jeho pokleslou karikaturou stojící mimo vědu. U nás se jedná například o *Český klub skeptiků Sisyfos*, z. s.

„Lékem“ proti strachu může být osvojitelné vědění o světě. A také rozvinutí osobní schopnosti niterného duchovně-citového vnímání včetně niterného rozlišování dobrého od zlého. Lze tak získat nepřenositelnou osobní zkušenost prožitím ducha ve shodě se svědomím.

Pokud je lidské bytí neopakovatelnou náhodou mezi nicotou a zase nicotou, je „všechno“ jedno. Je-li tomu ve skutečnosti jen trochu jinak, pak je úplně všechno jinak.

Závisí na nás, jak k tomu přistoupíme.

*profesor občanského práva a vedoucí katedry soukromého práva a civilního procesu
Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, advokát a mezinárodní rozhodce*

Poznámka autora:

Kromě veřejně dostupné světové vědecké literatury, archiválií a jiných veřejných zdrojů jsem vycházel z vlastních zkušeností, a to i advokátních, s filipínským duchovním léčitelstvím, několika poskytovateli těchto služeb a dvěma duchovními léčiteli v Česku od roku 2020. Dále jsem vycházel ze svých řízených přímých pozorování v terénu, svědectví jiných lidí a hloubkových rozhovorů. Tyto rozhovory byly polostrukturované nebo narativní.

Text má informativní význam za účelem tematizace problematiky. Zvláště pak z hlediska jejího právního zmapování pro neklinickou část multidisciplinárního hodnocení léčitelských postupů.